

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Kokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah b. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/2, 6. uri popoldne.

Štev. 247.

V Ljubljani, v soboto 26. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

(Peta seja dne 22. oktobra 1889.)

(Konec.)

Poslanec Grasselli: Slavni zbor! Poročilo finančnega odseka, katero sedaj razpravljamo, je na mene naredilo poseben vtis. Nakupičene je v njem toliko odločnosti, da bi zadostovala za celo zasedanje, ne le deželnega, nego celó državnega zastopa. Čemu to? Meni se je dozdevalo, kakor bi bilo to poročilo diktovano nekoliko vznemirjena vest, katera potrebuje tolažila. (Poslanec Hribar kliče: Dobro! dobro!)

Poročilo silno poudarja sklep deželnega zbora z dné 20. oktobra 1883, in potrebno se je zdelo poročevalcu, ta sklep natisniti v svojem poročilu per ekstensum. Zakaj to? Bode komu na misel prišlo tajiti, da se je to sklenilo? In kaj dokazuje ta sklep? V tem sklepu je izrečeno stališče deželnega zbora, katero pa ni nikakoršen dokaz za pravice deželne: In temu sklepu nasproti stoji stališče mestne občine, katero se nikdar ni premenilo, tudi i potem ne, ko je deželni zbor storil ta svoj sklep. Deželni odbor je sklep z dné 20. oktobra 1883 oznanil mestnemu magistratu z dopisom z dné 22. oktobra 1883. I. in je zahteval neko izjavo, katere je bilo treba, da se je omogočila prodaja licejskega poslopja. Mestni zastop je pritrdil, da se izdá ta izjava, katera se je glasila tako-le:

„Auf Grund des Gemeinderathsbeschlusses vom wird hiemit die Erklärung abgegeben, dass die Stadtgemeinde Laibach gegen den Uebergang des Lyceal- und Hauptwachgebäudes in das volle und unbeschränkte Eigenthum des Staates, beziehungsweise der Unterrichtsverwaltung, keinen Einwand erhebt und verpflichtet sich, die derzeit von der ersten städtischen Volksschule benützten Localitäten des Lyceal- und Hauptwachgebäudes mit Ende des Schuljahres 1885/86 zu räumen.“

Če bi dežela Kranjska ne bila potrebovala te izjave, potem bi bila, sevéda, njena pravica gotovo trdno stala, ali ravno brez te izjave država ni hotela niti skleniti kupne pogodbe in zaradi tega ste se, bodi že oblika taka ali drugačna, pogodili, gospóda moja, dežela Kranjska in občina ljubljanska gledé faktičnih in domišljenih pravic mestne občine do licejskega poslopja, in teh 6000 gld. smatrati je le za plačilo za odpoved tem pravicam, in mestna občina je to stališče vedno zavzemala in je izjavo izročila deželnemu odboru z izrečnim pristavkom, da sprejme ponujenih 6000 gld. „als theilweises Aequivalent für die Verzichtleistung auf die bisherigen Localitäten der ersten städtischen Volksschule im Lycealgebäude“. Torej, kar se tega vprašanja tiče, mislim, da ni treba, zlasti z ozirom na to, ker je že gospod predgovornik spuščal se vánj, govoriti dalje. Naposled je tudi nepotrebno, ker je stvar itak dognana in gré sedaj le za to, ali je primerno, ali je pravično, da dežela Kranjska dá nekaj priloge mestni občini za zgradbo novega šolskega poslopja, ne gledé na onih 6000 gld.

Med vsemi razlogi, katere je nasvetoval gosp. predgovornik, poprimem se jaz samo jednega in opozarjam slavni zbor na to, da mestne šole ljubljanske obiskuje nad 20% otrok, katerih stariši ne stanujejo v Ljubljani, in isto razmerje, katero velja gledé šol v občé, t. j. gledé vseh treh deških šol, velja tudi gledé prve mestne šole, za katero je mestna občina sedaj zgradila novo poslopje. Tudi v to zahaja 20-83% otrok, katerih stariši ne stanujejo v Ljubljani. Mislim, da ni treba dokazovati, da se troški za gradnje šolskih poslopij v mestu ljubljanskem zaradi tega zdatno zvišajo, ker je treba skrbeti za večje število otrok, kakor je tisto, kateri prihajajo v resnici iz krogov ljubljanskega stanovništva. To so razmere, kakoršnih ni v nobeni drugi občini in zaradi tega je opravičeno, kar je gospod pred-

govornik naglašal, da je treba soditi ljubljansko mesto tudi v tem slučaju drugače kot ostale občine. Če se ravno ne podraži šolsko poslopje v istem razmerju, recimo za 20%, znašajo troški gradnje v občé gotovo 10% več, in jaz mislim, da mora dežela vendar toliko pravična biti in sprevideti, da ne gré zahtevati od mestne občine ljubljanske, da bi ona poleg drugih bremen, katera nosi za deželo, še na svoja ramena jemala tako breme. Zaradi tega, gospóda moja, apelujem na vaše pravicoljubje in vam priporočam skromni predlog gospoda predgovornika, če mu pritrdite, boste dokazali, da vam naklonjenost do ljubljanskega mesta ni zgolj teorija. (Klici: Dobro! dobro!)

Nato se oglasi poslanec baron Apfaltrern ter se v prvi vrsti sklicuje na sklep deželnega zbora z dné 7. oktobra 1882, ko so od kompetentne strani na podlagi študij in dotičnih aktov jasno rešili pravne razmere gledé licejskega poslopja. Naučna uprava je ponudila 40.000 gld. za licejsko poslopje s pogojem, da je sprejme „pur und nett“ brez kakih bremen in dolžnostij. Ker pa je bilo treba določiti čas (termin), da se je kupčija izvršila, bilo je deželnemu zboru na tem ležeče, da je neopravičeno zahtevo mestne občine na določen prostor za ljudsko šolo odstranil ter je pooblastil deželni odbor, naj se sporazumi z mestnim magistratom in sicer naj mu dá 6000 gld. S tem je bila stvar rešena in spravljena s svetá. Ker so dali teh 6000 gld., kakor je bilo izrečno izraženo v poročilu, le s tem pogojem, da mora mestna občina zgraditi šolo, torej je namen teh 6000 gld. popolnoma jasen. Dalje opomni govornik, da dežela ni zavezana nasproti stolnemu mestu, ako mora to sedaj na leto večje svote porabiti za šolske namene, ker je vendar umevno, da ima glavno mesto dežele tudi velike troške za šole. Za Ljubljano, pravi govornik, pa zahtevajo izjemno stališče, češ, da je

LISTEK.

Čmerika.

Voda pod nebom, voda na zemlji, voda zopet na ljubljanskem barju, sveža voda v beli Ljubljani in „voda“ v naši politiki. Kedo bi se ne povodenil, ako mu še ni šel vže prej ves up v boljšo bodočnost po vodi v tem svetovnem vodenem labirintu? Zaradi tega je imel popolnoma prav g. Hribar in ljubljanski vodni odsek, ki je obdačil kar s petimi odstotki bodočo ljubljansko vodo, saj bi sedanja naša tekočina niti jednoga odstotka ne utrpela.

V istini je današnji čas dóba pravih suhih krav, kajti obdačili smo vže doslej razun vode in zraka vse, kar „leze ino grede“ in kar so vživali zastonj naši očaki, ki tudi niso bili varni davkarskih paragrafov. Vendar v bodoče bode še mnogo prijetneje. Kedor bode izpil več kakor petdeset litrov vode na dan, plačal bode groš, in kedor si bode opral poleg te lukulične pijače še srajco, plačal bode davek za jeden kubiški meter tekočine.

Nihče ne more trditi, da se naša metropola ne bode obredila na teh vodenih bodočih davkih in pa, da bode zmanjkalo poleg sveže vode umazanega ljubljanskega perila, katero smo prali in presušali doslej v dóbi umazane Ljubljanice kar po domačih časopisih

Popolnoma drugače bode v bodoče. Izginila bodo kar čez noč vsa ista „vroča“ in večkrat tudi neslana „poslana“ in tista „odprta pisma“, s katerimi se ohlajamo sedaj, kedar nam stopa soparica v lase. Kedor bode „prevroč“ in presiten, poslali mu bodemo liter sveže ljubljanske vode in pridejali receipt, naj jo izpije v jednem dušku — in miren bode potem in pohleven kakor jagnje.

Pri tem najnovjšem pomirovalnem zdravilu bodo seveda na škodi le naši odvetniki in pa krčmarji, kajti oni ne bodo pisali cenih ekspenzarjev za svoje pomirovalne odstavke in krčmarji ne bodo gasili z raznimi duhovi naše vže po naravi vroče krvi.

Najbolj srečni so v naši vodeni dóbi naposled vendarle naši domači kranjski sinovi, ki so avanzovali brez posebnih zaslug v cesarske in kraljeve vojake.

V istini, naši vrlji vojski se godi od dné do dné bolje. Najprvo smo jej privolili davkoplachevalci s krvavečim srcem po pol krajeerja za okusen in gorek zajutrek, za njihovo večerjo za najmanj poldrugi krajeer se pa prepirati vže nekaj let avstrijska in ogerska delegacija, in konečno smo podarili celo brez delegacij časten „in“ njenemu naslovu. Prepričani smo, da škripljejo neusmiljeno baš sedaj vsa peresa po naših vojašnicah, ki naznanjajo vsem ljubječim srcem o najnovjšem „avancementu“, ki ne bode veljal jedenpot niti venarja davkoplachevalcev. Vse te vesele dogodbe izpričujejo jasno, da nas

objemajo vedno gorkejši naši bratje v špičastih hlačah onokraj Tise, da se ne branijo tako silno svojih sosedov v širokih pantalonih, a da je popolnoma laž, da jim provzroči črno-žolta barva kurjo slepoto.

Od zadnje dóbe, v kateri so obogateli naši arhivi za nekaj milijonov najnovjših veznic „in“, poskočili so tudi cesarski in kraljevi vrednostni papirji, da so si kupili lahko od dobička vsi „Hešeli“ in „Jaiteli“ nove kaftane. Nekateri naši politiki pa celo trdijo, da je vplivala na to nekoliko tudi borzna študija, nekateri pa ugibljejo celo, da bi koristila še več pravila, kako naj postopajo v tej srečni dóbi naši državni poslanci, da se nam ohrani kranjska gimnazija in pa sezida dolenjska železnica. V istini, če nas ne goljufajo vsa ta znamenja na političnem nebu, emancipovali se bodemo Slovenci kmalu sedanjega kimanja in moledovanja. In pričetek je vže storjen. Gosp. dr. Tavčar je prvi naš osvoboditelj iz nemčurske podpore ljubljanske hranilnice, akoravno trdi deželnozbornski finančni odsek, da brez nemške podpore ne bodemo dobili Slovenci nikedar narodnih učilnic.

Poleg vseh teh veselih in pa vodenih dogodkov, katere smo zaznamovali danes, še vedno dežuje in dežuje. Zaradi tega je naravno, da je baš sedaj pri nas mnogo govorce „o vodi“, na katero se naslanja vsaj časna čast naše bele Ljubljane.

Jonatan.

Ljubljana glavno mesto cele Slovenije (Klici na levi: Duševno središče!), dasi je le glavno mesto vojvodine Kranjske. Ako je to res, naj mesto skrbi za se in ne apeluje na revne kmečke občine, ki morajo same skrbeti za svoje šolske potrebe. Ker pa sta finančni odsek in deželni odbor navela tudi druge vzroke, da se more sprejeti predlog finančnega odseka, zato bode glasoval za nasvetovano svoto 4000 gld.

Poslanec Hribar: Slavni zbor! Oglasil sem se zaradi tega, da odgovorim nekoliko na besede, katere je rabil častiti gospod neposredni predgovornik. Skliceval se je na sklep z dne 7. oktobra 1882. in dejal, da je bilo od kompetentne strani konstatovano pravno razmerje med Ljubljano in deželo Kranjsko.

Ne vem, kdo je bila tista kompetentna stran, ali to moram reči, da ona kompetentna stran, ki se zdi najkompetentnejša gospodu predgovorniku, ne more biti za me tako kompetentna, ker konečno morejo pravni nazori biti različni, in drugi pravniki so v mestnem zboru trdili, da bi mesto mogoče tudi to pravdo dobilo. O tej stvari govoriti dalje je pa nepotrebno, ker je gospod poslanec mesta ljubljanskega, Grasselli, razložil jasno, katerega stališča se je držalo mesto ljubljansko. Sicer pa je častiti gospod neposredni predgovornik tudi dejal, da je bilo s tisto pogodbo, ki se je konečno dognala med mestom ljubljanskim in deželo Kranjsko, vsled katere je dežela Kranjska dala 6000 gl. za to, da je odstopilo mesto od svojih pravic do licejskega poslopja, to vprašanje rešeno in s sveta spravljeno. To tudi jaz pravim, naj se ne spravlja v sklad s tem, kar ste v tej slavnej zbornici sklepali leto pozneje. Ako je bilo rešeno l. 1883, se l. 1884. ni moglo ozirati na to in ne more se v sklad spraviti z obljubami, storjenimi l. 1884.

Mogoče, da je imelo mesto ekscipijonalno mesto, ki ni bilo opravičeno, pa gospod predgovornik pravi, naj Ljubljana sama skrbi za svoje šole in drugih ne nadleguje. To bi Ljubljana rada storila, zato sta se ljubljanska zastopnika branila onemu zakonu, pa vi ste sklenili Ljubljani tudi mogočnost odvzeti, da sama skrbi.

Konečno naj še opozarjam gospoda predgovornika, da je moj govor slabo razumel, mislim po pomoti, ne nalašč. Nisem rekel, da je Ljubljana središče Slovenije, ampak naglašal sem, da je glavno mesto politične vojvodine Kranjske, ob enem pa duševno središče vseh Slovencev in to bode ostala. Tega nikdo zanikavati ne more. V Ljubljano bodo tudi Slovenci iz drugih kronovin gledali kot v duševno središče svoje in iz tega bode izviral vse, kar preporaja narod slovenski.

Poslanec Žitnik: Slavni zbor! Nerad sem se oglasil k besedi, a sem prisiljen, da pojasnim stališče svoje kot zastopnik kmečkih občin.

Gospod predgovornik je naglašal, da mu tesno prihaja pri srcu, ko zagovarja koristi občine ljubljanske. Tudi meni je tesno pri srcu, ker moram glasovati proti predlogu g. poslanca Hribarja. Teško je to za človeka, ki v Ljubljani živi, ko jaz, in želi, da se Ljubljana razvija na vse strani, ker je, kar je gosp. predgovornik opravičeno poudarjal, duševno središče Slovencev.

Gospod poslanec Hribar je sam priznal, da mesto Ljubljana ni siromašno, da bi si samo lahko postavilo šolsko zgradbo in to poudarja tudi poročilo finančnega odseka, torej je teh par tisoč goldinarjev bagatela in se ne more iz nje napraviti politično vprašanje, da se stranke ločijo še bolj, nego so. Tako razumem jaz stvar in glasoval bodem proti predlogu gospoda Hribarja, ker vem, da ne gre le za teh par tisoč goldinarjev, da je to le kaplja v morje z ozirom na mestno občino.

Dalje se je poudarjalo, da imajo mestne šole 20% otrók z dežele. To je res, gospodu županu pritrdim, vprašam pa, odkod se rekrutirajo učenci srednjih šol? Ali ne največ iz ljubljanskih mestnih šol? So to sami berači, ki pri ljubljanskem bogatem stricu beračijo? (Poslanec Hribar kliče: Vprašajte gospoda Luko Jerana.) Ne, kdor dá otroke v Ljubljano, da bi potem dalje študirali, ima navadno tudi dovolj premoženja za to, in to je očitno, da ima mesto od tega velik dobiček. Poglejte Novo mesto, kako so se potegovali, ko so odšli vojaki in ko se je število dijakov zmanjšalo! Tožili so, da občina peša itd., in to je dokaz, da dijaki svoje krajcarje, če so tudi mali, dajejo meščanom oziroma mestni občini in to je za mene razlog, da more

tudi mestna občina ljubljanska prevzeti teh 20% otrók z dežele v svoje šole.

Dalje je gospod župan, ali gospod predgovornik, naglašal, da je Ljubljana bogati stric, pri katerem revni učenci prosijo podpore. Res, ali jaz ne bom naglašal, kdo je najbogatejši stric in pri kom dobé največ podpore? Berači se res mnogo in večkrat po nepotrebem v Ljubljani podpirajo, pa je tudi treba marsikateremu nevrednežu vrata pokazati, ko pride, in s tem bi bilo odstranjenih mnogo nadležnosti, ko bi vsi gospodje tako ravnali.

Ako se je gospod poslanec Hribar skliceval na dolžnosti ljubljanskega mesta, vprašam, kaj imajo kmečke občine od tega? Te dobrote (vodovod itd.) bode ljubljanska občina uživala, zaradi tega pa ne gre iz teh par tisoč goldinarjev napravljati političnega vprašanja, in vsled tega bom proti predlogu g. poslanca Hribarja glasoval. (Poslanec Hribar kliče: Samo iz politike.)

To so kratke opomnje, katere jaz kot zastopnik kmečkih občin izražam.

Poročevalec Šuklje: Slavni zbor! Braniti mi je načelo finančnega odseka in oni nasvèt, kateri sem stavil v imenu tega odseka. Braniti mi ga je v prvi vrsti nasproti častitemu gosp. tovarišu Hribarju, ki je precéj na široko tukaj utemeljeval nasvèt, ki meri na to, da se zviša od finančnega odseka nasvetovana svota 4000 gold. za celih 2000 gold. Meni se vidi, da je častiti poslanec mesta ljubljanskega jako živahno tukaj zastopal neki, dasiravno malosten materijalen interes, skoraj se mi pa dozdeva, da se je nekoliko premalo oziral na drug interes, kateremu jaz pripisujem več veljave, to je moralni ugled, ugled na moralno veljavo ljubljanskega mesta in kake so razmere drugod. Kar je glavnih mest, deželnih središč, vsa ta mesta so ravno tako pritegnjena k troškom šolstva, kakor mesto ljubljansko. (Hribar: Praga ne!) Povsod plačujejo v ti obliki ali v oni. Ali normanli-šolski zaklad skrbi za vse potrebščine, ali imajo okraj neke odstotnine, in kar primanjkuje, pokriva se iz deželnega zaklada, torej tudi iz troškov glavnih mest. Povsodi je tisto razmerje.

Jaz sam bivam v drugi deželi in vidim, kako ogromni so troški, katere deželno središče doplačuje k troškom deželne uprave in deželnega šolstva, in kje je še komu prišlo na um, da bi prišlo glavno mesto prosit podpore. (Dr. Tavčar: Vaše besede so krive!) In če v takem slučaju, ko se prvič zgradi šolsko poslopje v Ljubljani na mestne stroške (poslanec Hribar: drugo poslopje!), kajti to je prvo na mestne stroške, in z ozirom na velika bremena mesta ljubljanskega finančni odsek nasvetuje podporo, katera se mu vidi izdatna, potem je vendar nekako čuden prizor, da se dvigneta poslanca, zastopnika ljubljanskega mesta in da eden izmed njiju po tem nasvetu nam očita, da postopamo ljubljanskemu mestu nasproti premačehavo, kakor kaki pastorki. Meni se vidi, da vsaj tega očitjanja nismo zaslužili v tem trenutku. In kako se je utemeljeval ta nasvèt, zvisati donesek za 2000 gld.? Častiti gosp. poslanec, ki ga je stavil, je sicer novinec še v parlamentarnem življenji, to pa mu bode znano, da po našem deželnem šolskem zakonodavstvu vsaki posamezni občini treba skrbeti za zgradbo njenih šol. Pripeti se pri onih siromašnih občinah, ki niso v stanu zgolj iz lastnih svojih moči omisliti si takih zgradb, da pridejo s prošnjami do deželnega zbora, in v kolikor nam dopuščajo naše finance, smo pripravljeni tudi ustreči tem prošnjam.

Že nekoliko let sem smo izvrgli za to kredit 6000 gold., žalibog, da ga letos nismo mogli nastaviti v polnem znesku. Gospod poslanec, ki je sam član finančnega odseka in sam bil iz prva izbran za poročevalca za ono prilogo 18., mora vendar vedeti, na kaj smo se v prvi vrsti ozirali. Na razmere, v katerih stojé troški takih zgradb z davčno silo, in sam je v svojem govoru naglašal, da tega momenta, na kateri smo se vselej ozirali in ki je bil pri vsaki prošnji naslov teh doneskov, pri ljubljanskem mestu ni. On sam je to priznaval in navajal, da plačuje mesto ljubljansko nad 390.000 gld. in da bode šolsko poslopje stalo mesto približno 90.000 gold. Ali gospoda, meni se vidi, ako bi kaka druga občina v deželi, ki bi le približno imela tako razmerje med potrebščino in med svoto plačanih direktnih davkov in bi prišla s tako prošnjo, mi vsi v finančnem odseku in v tej visoki zbornici bi bili za to, da se taka prošnja ne usliši in zavrne.

Pa na nekaj drugega se še ozrimo. Ali plačuje v sitini ljubljansko mesto kot tako vseh teh 390.000 gl.? Tukaj ne smemo pozabiti neke pravne fikcije, od katere ima mesto ljubljansko neki gotov dobiček; to je pravna fikcija, vsled katere je pripisana dohodkarina in pridobnina naših železnic, dasiravno se raztezajo črte po celi deželi, v Ljubljani. (Dobro, dobro.) In hočete znati, koliko to znaša, ti direktni davki? Vi imate med temi ljubljanskimi davki, na katere se je tako možato sklicaval gosp. poslanec Hribar, dohodkarino južne železnice s 114.000 gld., Rudolfovo železnico z 22.983 goldinarjev. In, če pridejo vse priklade, bodeta morali tudi južna železnica in državna železnica to plačevati in okoli 140.000 gold. direktnega davka bi imeli, kateremu ljubljanski davkoplačevalci niti s krajcarjem ne pripomorejo. V primeri k potrebščini kacij 90.000 gl. je to tako razmerje, da nobeden izmed nas z dobro vestjo se ne more postaviti na stališče, katero smo slišali zastopati iz ust g. nasvetovalca preminjevalnega predloga, poslanca mesta ljubljanskega.

Razpravljalo se je tudi pravno vprašanje in reklo se je, da mesto ljubljansko se ni nikoli podalo na to stališče, da ne bi imelo služnosti v licealnem poslopju. Meni se vidi, to vprašanje je, kar se tiče stališča deželnega zbora, popolnoma jasno. Nas ne briga tu, kaki nazori so o tej stvari v mestnem zastopu ljubljanskem, nas briga le to, kar je deželni zastop dejal v tej pravni zadevi, in tu vidim, da je deželni zbor vedno zanikaval ono pravico, ono služnost, da se je vedno trdilo, da pravni naslednik one normalne šole, ki je imela služnost v licealnem poslopju, ni mestna deška šola, ampak učiteljske z vadnico vred. Zaradi tega ne razumem, kako se more navzlic sklepu iz leta 1883 priti do zaključka, da se vedno še poudarja služnostna pravica mesta ljubljanskega.

Govorilo se je tudi o zakonu, katerega smo sklenili leta 1884, in pala je beseda, katero odklonim z vso odločnostjo. Gosp. poslanec Hribar je dejal, da se je takrat krivica godila mestu ljubljanskemu. Meni se vidi stališče jasno, ali je krivično, ali pa je pravično. Ako sodi g. Hribar, da se je takrat krivica godila ljubljanskemu mestu, ker smo postavili mesto na isto podstavo, na kateri stojé v naši državni polovici enako vsa glavna mesta, naj nam predloži načrt zakona, da se odpravi krivica. (Odobrovanje na levi.) Na tem stališči stojim jaz in ogromna večina vseh poslancev. Ako pa je pravičen ta zakon in se je razmerje pravično razdelilo, kakor bi že prej moralo biti, se je ljubljanskemu mestu le vzela neka predpravica, neka prednost, in iz tega ne gre izvajati, da bi morali mesto, ker je toliko časa manj plačevalo, nego bi bilo moralo plačevati, potem še posebej podpirati s posebnimi nagradami.

Skliceval se je častiti g. Hribar tudi na izrek, kateri sem jaz rabil takrat na tem mestu kot poročevalec finančnega odseka, — na besede, ki so zabeležene v stenografičnem zapisniku leta 1884 na strani 211. Takrat sem jaz v istini dejal: „Potem pa, kadar bode novo šolsko poslopje, sem uverjen, da bode deželni zbor jako rad konkuriral z izdatnimi podporami na korist ljubljanske šolske občine.“ Jaz svojih besed ne umaknem, in stojim še danes na tem stališči, kot takrat. Sicer bi danes dejal: odklonimo to prošnjo, za katero nimate niti enega pravnega argumenta; in ako finančni odsek nasvetuje donesek 4000 gld., smatram jaz to kot izdatno podporo. Vsem drugim šolskim občinam — in med njimi je toliko revnih, občine, ki plačujejo komaj po 400—500 gld. direktnega davka in si gradijo šolska poslopja po 5000—6000 gld., — vsem drugim občinam dovolili smo le 4500 gld. Če ljubljanskemu mestu nasproti tem občinam dovolimo skoro ravno toliko, če to storimo v takem letu, ko še ne vémo, kaj nas čaka vsled izredno slabe letine, ko že takorekoč lakota trka na duri davkoplačevalcem, potem menda smem v istini izreči, dali smo izdatno podporo, dali smo dovolj, in jaz sem rešil besedo, katero sem takrat zastavil kot poročevalec finančnega odseka.

Kar se tiče onih opazk, s katerimi je podpiral župan ljubljanski, častiti gosp. tovariš Grasselli, nasvèt, ki se je stavil od strani čast. gosp. poslanca Hribarja, vidi se mi, da se je iz druge strani že zadostno odgovarjalo, in sicer z desnice in z leve. Jaz tedaj ne bodem imel pristavljati mnogo. Kar se tiče onih otrók, na katere se je skliceval gosp.

(Dalje v prilogi)

župan, ki pridejo iz drugih občin, z dežele v Ljubljano, se mi ta stvar vendar vidi nekako pomembna. Recimo, jaz ne bodem ugovarjal, da je število teh otrok v istini tako izdatno, usojal bi si le najprej vprašati, ali se bodo zaradi teh otrok toliko izdatno pomnožili troški za dotično šolsko zgradbo, kakor je to bil zatrjeval gosp. župan? (Grasselli: Seveda, ravno zaradi njih!) Pa recimo tudi, da je temu tako, ali uverjen sem, da ima Ljubljana od teh otrok mnogo več koristi, nego škode. Gospoda, mi vedno čujemo, in stvar je nekako čudna, če imate kje v kaki občini mnogo takih otrok, koliko boste slišali onih glasov, ki pravijo: breme so za nas, mi smo bogati strije, ki jih redi. In kakor hitro se odpravi kak tak zavod in se zgube učenci, slišijo se glasne tožbe o tem, da se je to zgodilo. (Dr. Tavčar: Pri kranjski gimnaziji je to drugače.) Iz tega se razvidi, da ima stvar dvojno lice, z jedne strani prihaja res nekoliko troškov, pa vendar tudi z druge strani kaj dobička.

Jaz mislim, da sem dovolj opravičeval nasvet finančnega odseka. Jaz smatram to podporo, ta donesek 4000 gld., katere nasvetuje finančni odsek, za „maximum“, kar more deželni odbor v sedanjem položaju dovoliti. In ker sem uverjen, da je ta svota primerna našim financam in oziru, kateri imamo za glavno mesto dežele naše, o katerem mi vsi na tej strani sodimo, da je duševno središče naroda slovenskega, ne morem drugače, nego naprositi zbor, da odkloni preminjalni predlog gosp. poslanca Hribarja in prejme nasvet finančnega odseka.

Kakor smo že omenili, bil je predlog poslanca Hribarja odklonjen, zanj je glasovalo osem poslancev (med temi ob enem sedem mestnih odbornikov), vsprejet pa predlog finančnega odseka, da se dovoli 4000 gld.

Na to je predsednik sejo zaključil.

Sesta seja dne 25. oktobra.

Deželni glavar otvori sejo ob polu 11. uri. Deželnemu odboru so došle naslednje prošnje: Poselniki iz vasi Gorenje, Srednje in Spodnje Gamlje prosijo podpore za regulovanje Save; Germ Ivana, učiteljska vdova, prosi štiriletno podporo po 50 gld.; okrajni cestni odbor ribniški prosi za odpis predplačila 647 gld. 9 kr.; okrajni cestni odbor ribniški prosi podpore za vzdrževanje cestarjev za leto 1889; Maks Ivanetič, učitelj, stanujoč v Zagorji, prosi, da se rehabilituje kot definitivni učitelj na Kranjskem: „Dramatično društvo“ v Ljubljani prosi podpore za gledališko dōbo 1889/90; tukajšnji deželni šolski svet je predložil prošnjo bivšega učitelja V. Sturma v Metliki, da se mu pusti zvišana pokojnina; kranjsko muzejsko društvo prosi nove podpore za izdajo letnih izvestij; občinski zastop in krajni šolski svet na Dobrovi pri Ljubljani prosita, da se sedanje šesttedenske velike počitnice za ljudske šole podaljšajo zopet na 2 meseca in da so te počitnice v prihodnje na imenovani šoli od 1. sept. do 31. oktbr.; „Glasbena Matica“ prosi podpore; Al. Šubic, redni učenc kr. akademije v Monakovem, prosi podpore; Valentina Karinger v Ljubljani, učenka na dunajskem konservatoriju, prosi podpore; Franc Pugelj, bivši učitelj, sedaj v Kandiji pri Novem mestu, prosi mesečne miloščine; deželni šolski svet prosi podpore za šolo pri sv. Trojici; občine Moravče, Peče in Drtija prosijo, da se okrajna cesta iz Moravč na Lukovico preloži; podobčini Lozice in Šentvid prosijo, da bi se jim 30.000 ameriških rezanic brezplačno podelilo.

Kustos deželnega muzeja, g. prof. Müller, je predložil 36 elegantno vezanih izvodov letos izšlega družega letnika „Mittheilungen des Musealvereines für Krain“.

Poslanec Hribar je predložil samostalni predlog, da se ustanovi deželna hipotekarna banka; ta predlog bode poslanec utemeljeval v prihodnji seji.

Poročilo deželnega odbora z računskim sklepom deželnega zaklada za leto 1888 se izroči finančnemu odboru.

Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka o vladni predlogi z načrtom zakona, s katerim se izdajejo na podstavi zakona z dne 17. junija 1888, drž. zak. št. 99, določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah. Kakor že znano, Njegovo Veličanstvo ni potrdilo deželnega zbora dne 22. oktobra 1888 sklenjenega načrta vsled prenarredbe § 5. vladne predloge, v kolikor je

po sklepu deželnega zbora šolsko oblastvo zavisno od pritrditve verskega višjega oblastva in deželnega odbora, kadar določuje, po katerih šolah in po koliko ur na teden mora na vsaki šoli poučevati posebni v določeni šoli nameščeni verski učitelj. S tem bi se skrčilo po državnih in deželnih postavah področje šolskega oblastva. Načrt tega zakona smo že lansko leto objavili v našem listu. Finančni odsek je deželni zbor predlagal naslednje premembe:

V § 1. se je v drugem odstavku najmanjše število tedenskih ur za veronauk od 22 skrčilo na 20 ur.

Dosledno tej premembi se je v § 2. v prvem odstavku število ur, do katerih je posebni verski učitelj zavezan, od 25 skrčilo na 24 ur.

V § 7. popolnoma odpade drugi odstavek.

Od § 9. se je izločil drugi odstavek, ter uvrstil kot poseben § 10. Vsled tega se nemški tekst sedaj glasi:

„§ 10. Mein Minister für Cultus und Unterricht ist mit der Durchführung dieses Gesetzes beauftragt.“

Deželni zbor je vsprejel brez ugovora prvih šest paragrafov. Pri § 7. predlaga poročevalec Klun v imenu finančnega odseka, naj odpade drugi odstavek, ki ministru daje pravico razsojevati o remuneracijah, ako bi se deželni šolski svet in deželni odbor ne mogla zediniti. Tudi lani je bil deželni zbor izpustil ta odstavek, ne da bi se bilo ministerstvo izpodtikalo nad to premembo, ker se sploh skoraj ne more misliti, da bi se deželni šolski svet in deželni odbor ne mogla porazumeti. In če bi se res ne mogla, vendar ne gre ministru priznavati zadnje razsodbe, ampak raje kaki drugi inštanci.

Deželni predsednik baron Winkler se zahvaljuje poslancem, da so sprejeli prejšnjih šest paragrafov in poudarja, da bi ga veselilo, ako bi pritrtili tudi § 7. po vladnem načrtu, ker se mora poskrbeti za to, da kdo razsoja, ako se deželni šolski svet in deželni odbor ne moreta zediniti.

Poslanec baron Švegelj poudarja važnost tega zakona in omenja, da je treba v soglasje spraviti §§ 5. in 7., tega soglasja pa ni, ako se izpusti drugi odstavek, torej predlaga, naj se § 7. sprejme, kakor ga priporoča vladni načrt.

Poročevalec Klun zavrača predgovornika in pojasnuje, da sta §§ 5. in 7. tudi po vladnem načrtu načeloma drugačna. V § 5. vladni načrt sam zahteva, naj se deželni odbor pri snovanju novih služb le zasliši, v § 7. pa naravnost priznava, da je treba dogovora z deželnim odborom. Za par grošev, zaradi katerih bo šlo, se deželni šolski svet in deželni odbor menda ne bosta sprla; če se pa ne moreta zediniti in se bo jima vredno zdelo, naj pa volita posebni regnikolarni deputaciji, ki se bode dogovorili, koliko soldov naj se veroučiteljem plačuje kot odškodnina za pot!! Sicer pa mora omenjati, da tu ne gre za dve cesarski, ampak dve avtonomni oblasti, ker je tudi deželni šolski svet le avtonomen organ, dasi se imenuje c. kr. šolski svet; nikakor torej ne more ministru priznavati pravice, da bi konečno on razsojeval, ako se dve avtonomni oblasti ne moreta porazumeti.

Pri glasovanju obvelja nasvet barona Švegelja in se v zakon zopet sprejme drugi odstavek, ki se glasi: Kadar se deželno šolsko vodstvo in deželni odbor ne moreta zediniti, določi merilo naučni minister. — Pri konečnem glasovanju je bil vsprejet ves načrt zakona.

Dalje poroča poslanec Klun o prošnji vdove M. Kratochvilove za podporo. Na predlog finančnega odseka ji deželni zbor dovoli za leto 1890 iz učiteljskega penzijskega zaklada enokratno podporo 50 gold., učiteljski vdovi Filomeni Vidmar se podaljša za tri leta miloščina po 100 gold., Matildi Kokalj za tri leta po 100 gold., Mariji Novak, učit. siroti, dovoli deželni zbor iz učit. penzijskega zaklada za tri leta po 50 gold., bivšemu učitelju Mat. Prašnikarju za l. 1890 enokratno podporo 40 gold., prošnja učitelja Iv. Zarnika za podporo se odbije, ker je v deželni blaznici na deželne troške, isto tako se odbije prošnja njegove žene Helene, ker dobiva možovo pokojnino, pač pa deželni zbor dovoli njuni hčeri enokratno podporo 20 gld. za l. 1890. Poročevalec Klun dalje poroča o proračunu zaklade učiteljskih penzij za l. 1890. Potrebščina znaša: penzije za učitelje 12.800 gold., za učiteljske vdove 5670 gold., vzgojnine 1100 gold., miloščine 1900 gold., odpravnine 300 gold., pogreb-

nine 400 gold., uradne in pisarnične potrebščine 50 gold., vkupe 22.220 gold. Zaklada znaša: presežek gospodarjenja z zalogo šolskih knjig 930 gld., šolske globe 700 gold., odstotni odtegljeji za penzijski zaklad 5700 gld., obresti od kapitalov 1346 gld., povračila 112 gold., vkupe 8.788 gold., torej je primanjkljaja 13.432 gold., ki se bode pokrtil iz deželnega zaklada.

Poslanec Murnik poroča o prošnji Fr. Bajca, prov. paznika deželne prisilne delavnice za daljno miloščino. Deželni zbor mu dovoli za tri leta po 5 gold. na mesec, počenši s 1. aprilom prih. leta iz zaklada prisilne delavnice.

Dalje je poročevalec Murnik v imenu finančnega odseka nasvetoval na prošnjo Frančiške Drennik daljno dovolitev za tri leta vzgojevalnine njenim trem otrokom v znesku 150 gld., kar je zbor potrdil.

Poslanec Višnikar je poročal o prošnji okr. cestnega odbora senožeškega za odpis dolga 1848 goldinarjev, ter v imenu finančnega odseka nasvetoval, naj se prošnja odbije ter dovoli povračilo v šestletnih obrokih po 308 gld. Zbor pritrtil.

Poslanec Detela je poročal o prošnji občine Bled, da bi se hiralniški troški 399 gld. 17 kr. za Dorotojo Gogala plačali iz deželnega zaklada, ter nasvetoval, naj se prošnja odstopi deželni odboru v rešitev, kar obvelja. Dalje je poročal o prošnji občine Rovte za podporo pri gradnji ceste Logatec-Rovte, ter nasvetoval, da se deželni odbor pooblasti dati primerno podporo; istotako gledé prošnje okr. cestnega odbora logaškega zaradi podpore za gradnjo iste ceste; oba nasveta obveljata. Konečno je poročal poslanec Detela v imenu finančnega odseka o prošnji okr. cestnega odbora črnomaljskega za odpis dolga 3500 gld., da se prošnja odkloni, čemur zbor pritrtil. Na to se je pričela tajna seja, katere sklep smo že včeraj objavili.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. oktobra.

Notranje dežele.

Mladočeško glasilo „Nar. L.“ se jako hujuje nad nemškimi centralisti in posebno nad ranjnim Giskro, ki je imenoval češko krono črepinje in staro šaro. Vsak poštenjak gotovo obsoja take žaljive izraze, toda mladočeško glasilo je jako nepremišljeno, da tira po preteku 27 let na dan besede umrlega Giskre, ko mu mora vendar znan biti izraz duševnega očeta mladočeške stranke, ki se je izjavil, da češko pravo ni vredno „ene pipe tabaka“. Grérove in Giskrove besede so si v jako tesnem sorodstvu.

Odsek *hrvatskega* sabora je Barčičev predlog o združenju Dalmacije s Hrvatsko zavrgel, sprejel pa nasvet Miškatičev, da deželni zbor sicer vstraja pri celokupnosti Dalmacije in Hrvatske, vendar pa sedaj položaj za rešitev te zadeve ni ugoden ter se mora vprašanje sporazumno z ogerskim deželnim zborom razpravljati. Vsled tega je mej Miškatičem in Barčičem navstal oster prepir; slednji je zapustil sejo.

Iranyi je danes v *ogerskem* državnem zboru, kakor so to napovedovali listi, vložil v imenu skrajne leve predlog, da se zatoži domobranski minister baron Hejervary. Tudi zmerna opozicija bo glasovala zoper ta predlog, ker je mnenja, da se mora, če se že stori, zatožiti ob enem tudi ministerski predsednik.

Vnanje države.

Na podlagi zanesljivih informacij preklicuje „Köln. Volksztg“, da bo papež Leon XIII. objavil okrožnico o socialnem vprašanju. Vse dotične vesti so se nanašale le na obseg papeževga govora pri sprejemu francoskih romarjev.

Več *srbskih* poslancev iz zajčarskega okraja se je poklonilo kraljici Nataliji. Liberalna stranka je sklenila spraviti v skupščini na dnevni red kraljičino vprašanje. — Vlada bo skupščini predložila zakon, ki bo delil Srbijo v okrožja. — Občinski zastop belgrajski bo vsprejel posojilo dvanajstih milijonov frankov, katere bo porabil za vodovod, kanalizacijo in razsvetljavo mesta.

Bolgarski princ Ferdinand je danes došel na Dunaj. Pravijo, da bo deloma tukaj, deloma v Ebenthalu ostal nekaj dni. „Pol. Corr.“ poroča, da bodo otvorjenje sobranja preložili, dokler ne pride princ v Sofijo, ali pa bo Stambulov jutri kot začasni regent sobranje otvoril. — Major Gondjev, znan častnik, ki je pomagal vreči kneza Aleksandra, dobil je dovoljenje, da se sme v Sofijo povrniti; došel je tudi že tjakaj. „Svoboda“ z zadovoljstvom naglašja, da se skesane ovčice povračajo, svetuje pa vladi, naj bode oprezna nasproti ljudem, ki so že enkrat prelomili zvestobo.

„Köln. Zeitung“ piše: „V najnovejšem časi se čuje vedno pogostejši glasi, da ruski minister zunanjih zadev, Giers, ne igra Nemčiji takó prijazne vloge, kakor se je to poprej trdilo; nedvojno je sedaj, da Giers toplo zagovarja tesnejšo zvezo mej Rusijo in Francijo.“ Zanimiva je ta pisava zaradi tega, ker se tukaj pripot z nemške strani trdi, da je Giers nasprotnik Nemčiji.

Za predsednika nemškemu državnemu zboru je zopet izvoljen Levetzow, dr. Buhl pa za prvega in Unrube-Bomsten za drugega podpredsednika. Prihodnja seja bo v torek. Kakor piše „Post“, sprejel je zavezni svet postavo zoper socialiste takó, kakor jo predlaga načrt.

Luksenburško časopisje odločno preklicuje vest o odstopu nizozemskega kralja Viljema III. na korist vojvodi Adolfu Nasovskemu.

Ukaz predsednika Sadi-Carnota sklicuje francosko zbornico v 12. dan novembra. — Monarhistički poslanci so priredili skupno posvetovanje, ki se je moralo pa odložiti, ker jih je došlo izmed 173 samó 48. Škof Freppel je za to, da se desnica osnuje kot celotna stranka, vojvoda Larochehoucauld pa ima zoper to pomisleke. Kot kandidatje za zborničnega predsednika se imenujejo Meline, Say, Brisson in Floquet.

Francoski zavezni svet je sklenil, da bodo Francijo pri protisuženjskem shodu v Bruslji, ki se bo sešel 18. dan novembra, zastopali Bourée, poslanik v Bruslji, Cogordan, podravnatelj političnega odseka, in tretji pooblaščenec, katerega bo imenoval mornarični in naselbinski minister.

Dné 23. t. m. so priredili angleški liberalci v Southportu shod, na katerem je Gladstone v daljšem govoru omenjal, da sicer ni neposredne nevarnosti za evropski mir, vendar pa vlade preteče krize ne morejo popolnoma odstraniti, marveč jo le po moči zavlada. V prvi vrsti more povod splošnemu viharju dati uprava Turčije. S Krete in iz Armenije dohajajo neugodne vesti; slaba turška vlada je neprestana nevarnost za Evropo. Kar se tiče notranjih zadev, liberalna stranka ne more sedaj že v vseh posameznostih razložiti svojega programa. Zadnji volilni izidi izpodbujajo liberalce ter opravičujejo nado, da bo vlada vendar odjenjala v irskem vprašanju.

„Veliki orijent“ italijanski prostozidarjev, ki ima svoj glavni sedež v Turinu, je vsem dostojanstvenikom tega razkola poslal okrožnico, s katero jim priporoča živahno vdeležbo pri bodočih provincijalnih in srenjskih volitvah. Ta okrožnica obsega tudi nastopni zanimivi stavek: „Zmaga klerikalcev bi proizvala poraz sedanje vlade, ki ravno v zadnji dóbi poosobuje program in namene prostozidarstva“. In vzlic temu so še ljudje, ki trdijo, da se prostozidarstvo ne meša v politiko.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 22. oktobra. Brali smo te dni po časnikih, da kranjska mestna občina še ni obupala nad izpolnitvijo svoje iskrene želje, in da je poslala prošnjo na deželni zbor za oživotvorjenje gimnazije v Kranji. Ta korak Kranjcev veselo pozdravljajo vsi Gorenjci z živim odobravanjem. Dotika se ta zadeva posredno interesov vsega slovenskega naroda, neposredno pa posebno interesov vse gorenjske strani. Kateremu razsodnemu rodoljubu ne leži na srcu vsestranski razvitek našega naroda? Ako pravim vsestranski, ne razumem pod tem samo splošno gmotni in duševni napredek, ki bi narod storil zmožen, da bi mogel živeti med drugimi narodi in odbijati napade sovražnih sosedov, ampak s tem menim tudi primerni razvitek v vseh udih narodnega telesa, najbolj pa še v onih delih, ki imajo nalogo opravljati važnejši in težji posel. Gorenjska stran ima nalogo zadrževati napredujoče nemštvo, ki preti vdariti celó čez Karavanke. Umakniti pa se ne smemo niti za ped več z jezikovno mejo. To nalogo izpolniti bode pa Gorenjski mogoče le tedaj, ako bode sama stala vsaj na toliki stopinji razvitka, kakor njeni napadalci. Treba je tedaj, da veliko Gorenjcev obiskuje srednje šole. Da se pa to lože doseže, naj jim bode pri rokah, tedaj v Kranji, v srci Gorenjske, ne samo nižja, ampak tudi višja gimnazija.

Na Gorenjskem je v primeri z drugo deželo veliko premožnih kmetov, ki imajo še nekaj drobiža, da lahko dajo sinove v šolo. Toda slabe letine in znani Gorenjcev praktični razum ga silita, da pošlje dečka tjekaj v šolo, kjer manj stane in kamor je bliže, da mu lahko sam dovaža hrano. V Kranj vozi naš kmet ob ponedeljkih svoje pridelke na prodaj in kupuje potrebne stvari, ter lože pogreši, če mora za sina nekaj ondi pustiti, posebno če dá „in natura“, kakor če mu je treba po nakaznici pošiljati denar v Ljubljano.

Ako se bode odprla v Kranji tudi zgornja gimnazija, bode s tem ustrezno starišem in sinovom. Prvim, ker jih „fantova“ selitev v Ljubljano

najbolj skrbi in se tedaj že zaradi tega boje dečka dajati v višje šole, in dijakom, ker vsak nerad gré, če je še tako odličen, na drugo gimnazijo in v drugačne razmere.

Nikomur ne bode dalje prišlo na um, tajiti, da se v malih mestih pazi na nrvstvenost dijakov lože, kakor v sredi bolj popačenega velikomestnega življenja. Kranj ima pred Ljubljano tudi v zdravstvenem oziru veliko prednost. Pa kdo bi vse to našteval! — Kdo bi še pravil, da so tudi Kranjci zeló milosrčni do ubogih dijakov, in da se tudi v Kranji lahko ustanovi „dijaška kubinja“ za ubožne, ter da bodo gorenjski dobrotniki, ki zdaj pošiljajo svoje goldinarje v Ljubljano, še z večim veseljem jih odlagali v Kranji, če bode treba? Dovolj!

Zadosti hud udarec za ponosne Gorenjce je z odpravo kranjske gimnazije že v tem oziru, če se pomisli, da Kočevci, ki si niti jedne krvavo potrebne cerkve ne morejo sami zgraditi, ohranijo gimnazijo na malem svojem nemškem otočku, obširna in za davke čvrsta Gorenjska pa mora gledati, kako „ob času prosvete“ umira s trudom ustanovljena gimnazija kranjska in to edino zaradi zlovolje.

Pregrešili bi se deželni in državni poslanci ne le nad mestom Kranjem, ampak še tako dobro nad vso kmetsko okolico gorenjsko ako, bi nas pustili v naših nujnih prošnjah — na cedilu.

Iz Borovnice, 24. oktobra. Za našo občino bode prihodnja nedelja slovesen in imeniten dan. Blagoslovili bodo novo zidani „učiteljski dom“, kateri je — lahko bi rekel — najlepša stavba v fari. Dokler ni bila dvorazrednica razširjena v trorazrednico, imela sta gospoda nadučitelj in učitelj stanovanje v šolskem poslopji, potem ni bilo več mogoče, ker je primanjkovalo prostora. Šolsko poslopje pre- ali prizidavati stalo bi bilo preveč in težko bise bilo moglo vse pripravno narediti. Velečastni g. okrajni glavar J. Mahkot, mož obče poznat kakor za vse dobro unet, in g. župan trudila in prizadevala sta si vse potrebno ukreniti, da bi občina zidala hišo, kjer bi g. učitelji imeli stanovanje in ob enem naj bi bil ondi tudi občinski urad. Storila sta res največ, kar sta mogla, v enem letu je bilo vse dodelano. Da se je pa ravno tako lepo poslopje zidati moglo tudi na lepem prostoru, prav sredi občine, hvala č. g. župniku, s čegar prizadevanjem in posredovanjem se je v ta namen odstopil del cerkvenega sveta z nizkim in cenim pogojem. Tako se more sedaj naša občina ponašati s svojim „učiteljskim domom“, kakor malo katera, kar si šteje v čast in ponos.

Ravno ta dan blagoslovila se boče tudi bolnišnica in hiralnica. —

Že dolgo je naša občina pogrešala bolnišnice, ki naj bi bila ob enem tudi hiralnica. Kako potrebna je občini taka hiša, misliti si more vsak. Občina si v sedanjih razmerah ni mogla kupiti prostora in zidati tacega poslopja, to radi obilih troškov, ki jih ima bodisi za popravljanje cest in brvi, ki jih voda konča, bodisi za reči, ki so ravno tako potrebne in zadnji čas še posebno, ko je zidala prej imenovani učiteljski dom. Našel se je dobrotnik, ki se je res velikodušnega skazal; odprl je svojo dobrodelno roko in si postavil spomenik, ki bode pričal, da je bil mož za dobro unet, posebno za blagor občanov, ki bo pričal tudi o njegovem verskem čuvstvu in katerega še ni oblizal novošegni liberalizem. Kupil je na lepem prostoru fare borovniške prostorno hišo, katero je daroval občini in ki naj bi bila za bolnišnico in hiralnico. Dobrotnik ta je g. Lovro Verbič. Hiše ni oddal takoj občini v posest, dokler jo ni znotraj in zunaj lepo osnažil, veliko predelal in popravil. Da je storil še več, kupil je tudi hišno upravo, postelje, mize in drugo potrebno.

Hvaležna mora biti občina tacemu dobrotniku, hvaležni mu bodo pa še veliko bolj tisti, ki bodo deležni njegove dobrote. Ko bode bolnišnica ali hiralnica marsikomu novo domovje, spominjal se bode v tihi in goreči molitvi svojega dobrotnika in molil za njegov dušni in telesni blagor, kakor vseh njegovih. Vsegamogočni ohrani še trdnega moža, ki je letos že svojo 81letnico praznoval, še mnogo let, kar mu gotovo z menoj vsakdo občanov želi.

Ta dvojna slovesnost vršila se bode v nedeljo, 27. okt. popoldne ob 1/4 uri. S svojim pohodom nas počasté, kakor upamo, okrajni in krajni šolski svet, občinski svetovalci z odborniki, mnogo drugih občanov in odličnih povabljenih od drugod. Zvečer bode banket; kovert po goldinarji. Kako se bode program razvijal, o tem morebiti po slavnosti.

Iz Suhe Krajine, 20. oktobra. Vsak Kranjec ne vé, kje je Suha Krajina; je pa tudi zapuščena pokrajina, kamor se obrneš. Naše ceste so revne, pa ker nismo nikoli boljših imeli, smo s tacimi zadovoljni, a še tacih je malo in se nas daleč na okrog ogibljejo.

Še huje kot pomanjkanje dobrih cest nas tare pomanjkanje dobre vode. Tega ne vé, kdor ne skuša, kako je hudo ob veliki poletni vročini biti brez vode in jo tri do štiri ure daleč hoditi iskat za ljudi in za živino.

Kako blagrujemo Ljubljančane, ki bodo imeli poleg drugih pijač še vodo napeljana po ceréh. Res je veliko pol milijona, toliko, pravijo, bo stala vsa napeljava.

Ko bi mi Kranjčanje ne bili tako revni ljudje, kakor smo, tudi bi radi potrosili nekaj, da bi imeli doma vode, a zdaj ne moremo. Znabiti bi se dala tudi v Suho Krajino napeljati voda, ko bi se res poprijeli. Naši možje, ki hodijo po svetu za kruhom, videli so take naprave ali vodovode. Za kraje ob Krki bi se voda napeljala iz Krke, bolj v sredi bi se pa moralo kopati tako globoko, da bi se prišlo do vode. Nekje mora biti; kolikor pade dežja in snega, vse ne more izpuhteti. Treba bi bilo le pametnega in veččega moža, da bi kraje preiskal in kopianje vodil.

Tisti gospod, ki je pregledaval račinske ponikve in planinske jame, bi tudi pri nas lahko pregledal, kod se pretaka voda. Tam na Rakeku kopajo vodnjak 30 metrov globoko, in tisti gospod Putik pravi, da bodo imeli najboljšo živo vodo, katere ne bode nikdar zmanjkalo.

Zajemati jo bo že težko, pa dalo bi se tudi temu pomoči. Napravili bi veternico ali kolo na veter, ki bi zmiraj vodo vleklo iz vodnjaka v korita, tako bi bilo neizrečeno nam ustrezno. Koliko bi ljudje in živina manj trpeli, koliko bi časa več ostalo za delo, mesto da vozimo vodo iz Krke in drugod po cele dni ravno ob najhujši vročini.

Mi smo pripravljani vse storiti in pripomoči, kar bo treba in kar moremo, samo vodnika in oblasti nam je treba. Ako bi torej naši poslanci hoteli sprožiti v zboru to misel, da pošlje deželni odbor izvedencev, ki pregledajo svet, napravijo načrt in proračun za dobavo vode v Suho Krajino in da privolijo v ta silno dober namen potrebne kredite, bodo si dobili pri našem ljudstvu dobro ime in vedno hvaležnost.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

§ 22. V prodajalnicah prodajaleev na drobno smejo se shranjevati rudninska olja prvega razreda do 15 kg., nasprotno pa rudninska olja drugega razreda do 50 kg., in ako se shranjuje v kovinskem posodju s pipo za natakanje, do 300 kg.

Shranjevati in prodajati rudninsko olje prvega razreda sme se, ako se gre za količino od več nego pol litra; le v popolnoma gostih in takisto zaprtih, odpornih posodah, ako pa se gre za manjše količine, tudi v zamašenih steklenicah. Ako se ne rabi zajemalnica, ki popolnoma preprečuje izhlapiitev tekočine, sme se rudninsko olje prvega razreda prelivati iz jedne posode v drugo le pri belem dnevu in ne v bližini kakega plamena, tlečega tabaka ali kakega drugega žarečega telesa.

§ 23. Obrtovalno prodajati in na prodaj imeti rudninska olja prvega razreda dopuščeno je le v takih posodah, katere imajo na mestu, kjer se najlože zapazi, na rudečem ozadju v jasnih črkah neizbrisni napis: „ognje-nevarno“.

Ako se tako rudninsko olje prodaje obrtovalno v množinah manjših od 50 kg, ali pa v takih manjših množinah, mora napis na enak način obsegati še besede: „Le s posebno opreznostjo uporabno za gorivne namene; v bližini luči ne pretakajte, na hladnem kraji dobro zaprto shranjevati.“

To določilo ne razteza se na prodajanje rudninskega olja v lekarnicah za zdravilne namene.

§ 24. Določila §§ 18.—20. niso uporabna na to, kako se imajo shraniti rudninska olja tam, kjer se pridelujejo, in v tvornicah, v katerih se ta tvarina napravlja, predeluje ali uporablja v tehniške namene, in baš tako niso uporabna tedaj, kadar se začasno skladajo radi parobrodnege prometa.

§ 25. Za skladiške prostore, ki so že v rabi, ko se je že razglasil ta ukaz, in v katerih se smejo spravljati s privolitvijo obrtnega oblastva množine, naznačene v §§ 18 in 19, ni potreba izposlovati dopustila, omenjenega v §§ 18 in 19.

§ 26 Prestopki teh propisov kaznujejo se, ako jih že veljavni zakoni ne prepovedujejo s kaznijo, z globami do 100 gl., ali pa, ako dotičnik ne more plačati globe, z zaporom do 14 dni.

Kadar izvršuje kazenske razsodbe in druge naredbe, mora se oblastvo poslužiti naredb, ki so potrebne, da si zagotovi vspeh.

§ 27. Ta naredba pride v moč šest mesecev pozneje, ko je bila razglašena.

§ 28. Ko pride v moč ta naredba, izgubijo moč določila ministerskih naredb od 17. junija 1865, drž. zak. št. 40; od 27. januarija 1866, drž. zak. št. 14, in od 10. februarja 1868, drž. zak. št. 13. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(V sedmi seji štajarskega deželnega zbora) dne 23. t. m. je bila predložena prošnja mestne občine celjske, da bi se ločila iz okr. zastopa celjskega, oziroma, da bi se premenil § 3. postavbe z dne 14. junija 1866, št. 19. dež. zak. Poslanec Portugal je nasvetoval, naj se prošnja z ozirom na finančne in narodnostne vzroke izroči deželnemu odboru v presojo. Poslanec dr. Serneč je v daljšem govoru pobijal to prošnjo, ker se hoče celjsko mesto, dasi ima svoj statut, oprostiti doklade za vzdrževanje cest, akoravno te v prvi vrsti mestu koristijo; Slovenci niso kalili miru, do l. 1876 so bili z Nemci v najlepši slogi v okr. zastopu. Govornik nasvetuje, naj se prošnja odkloni. Dr. Sernčec sta ugovarjala poslanca dr. Nekermann in Morre; prošnja se je izročila deželnemu odboru.

(Muzejsko društvo) ima v torek dne 29. okt. ob 6. uri zvečer v bralni sobi „Rudolfinuma“ shod. Vspored: Kustos A. Müller: arheološka poročila; prof. W. Voss o zemljepisni razširjivosti „Violae Zoisii“. K shodu se uljudno vabijo p. n. člani in drugi prijatelji domovinoznanstva.

(Ročna izdaja deželnih zakonov in ukazov za Kranjsko.) 2. zvezek, je ravnokar na svetlo prišel v založbi Kleina in Kovača v Ljubljani. Deželni tajnik g. Josip Pfeifer, ki je poprejšnja zvezka o deželni ustavi in o občinskem zakonu za Kranjsko prav temeljito vredil, nam je porok, da je tudi najnovejši zvezek dobro došel. V tem se nahaja popolna zbirka vseh zakonov in predpisov, ki zadevajo obrambo poljšine, varstvo poljedelstva, varstvo ptičev, varstvo proti gosenicam, hroščem in drugim mrčesom, zatiranje predenice, čuvalne organe za deželno kulturo, izvrševanje lova, lovske váruhe, povračila za storjene škode po lovu in divjačini, prepovedani čas za lov, premije za roparsko zverino in ces. patent gledé orožja in streljiva s posebnim predpisom vred.

(Odgovor) „Narodovemu“ deželno-zborskemu poročevalcu, kateremu je v obče marsikatera stvar „nerazumljiva“: „Wo alles liebt, kann A . . . allein nicht hassen.“

(Klub amatérjev-fotografv v Ljubljani) priredi v ponedeljek, 28. oktobra, zvečer ob polu 8. uri v prostorih c. kr. strokovne šole v Virantovi hiši prvo praktično vajo. Ta vaja ima namen, pokazati vse glavne fotografske procese od ekspozicije in izdelovanja negativa do dovrševanja slik na papirji. Mesto dnevne svetlobe rabila se boče novo iznajdena magnezijeva bliskovna luč (Magnesium-Blitzlicht), pri kateri je mogoče istotako delati momentne slike, kakor po dnevi na solnci. — Pristop imajo udje in prijatelji fotografije.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaji) ima svoj občni zbor 9. novembra v Knausovi restavraciji „Zum Lothringer“, I., Kohlmarkt, v dvorani pri tleh. — Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev predsednika. 5. Volitev odbora. 6. Samostojni predlogi. — Začetek ob 8. uri zvečer. — S tem vabijo se na Dunaji in v njega okolici bivajoči društveniki, da se vdeležé v obilnem številu tega zbora. Góštje dobro došli!

(Iz Cerkljân) na Gorenjskem sporoča se nam, da je v I. razredu 205 otrok; v II. razredu 104; v III. pa 81 — toda le tri učiteljske moči. Slavni c. kr. deželni šolski svét je sprejel predlog krajnega šolskega svéta in bode poslal skoro četrto učiteljsko moč.

(Učiteljski dom) zgradila je občina borovniška. Jutri bode slovesno blagoslovljen. Obširneje v današnjem dopisu.

(Duhovske premembe v ljubljanski škofiji.) Č. g. Jakob Bajec, ekspozit v Suhorijah, je premeščen za ekspozita v Nadanje Selo. Č. g. Val.

Lavtar, kapelan v Slavini gre za ekspozita v Trnje pri Slavini. Na njegovo mesto pride č. g. Ivan Možina, dosedaj kapelan v Hrenovicah. V začasnem pokoju živeči č. g. Simon Ažman je nameščen za kapelana in Poklukarjevega beneficijata v Gôrjah.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani) priredi jutri v dvorani lastne hiše, Poljske ulice, večerno zabavo. Vspored: 1. „Društvena,“ zbor. 2. „O vstani solce moje,“ samospjev s spremljevanjem harmonija. 3. „Mutec osojski,“ deklamacija. 4. „Lastovki v slovo,“ osmospev z bariton-solo. 5. „Naša zvezda,“ zbor s tenor-solo. 6. „Vzrok trtne bolezni,“ deklamacija. 7. „Cerkvica,“ četverspev. 8. „Brambovska,“ zbor. 9. Igrokaz iz rokodelskega življenja „Vsak po svoje“ v treh prizorih, spisal A. D. Lučinski. Vstopnina: Sedeži I. vrste 40 kr.; II. vrste 30 kr.; vstop 20 kr. Začetek ob 6. uri zvečer.

(Redko naključje.) Piše se nam: Te dni me pred tukajšnjim magistratom vpraša mlad človek, kje stanuje neka ženska. Jaz: Kaj ji hočete? On: „Ona je moja mati.“ Jaz: Ali je ne poznate? On: „Ne; prišel sem od vojakov in tukaj sem zvedel, da je v Ljubljani.“ Jaz ga peljem v naznačeno stanovanje, kjer vstopi pred naju okoli 19 let star mladenič. Jaz: Ali stanuje tukaj ta ženska? Mladenič: „Ne, drevi se vrne; in kaj bi radi?“ Jaz: Ste Vi njen sin? Odgovor: Da! Jaz: Torej je ta človek Vaš starejši brat, katerega se niste poznali. Tableau!

(Duhovske premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Josip Rostohar, provizor v Zdolah, dobil je isto župnijo, č. g. Jakob Zupančič pa župnijo sv. Ožbalt pri Dravi, kjer je dosedaj služboval kot provizor.

Telegrami.

Solnograd, 26. oktobra. Lavantinski knezoškof dr. Napotnik slovesno konfirmovan. Jutri konsekracija. Vdeležba vsestranska.

Dunaj, 26. oktobra. Cesar bo v ponedeljek došel v Bolzan (Bocen) ogledat si Waltherjev spomenik, potem pa se bo naravnost v Schönbrunn odpeljal.

Dunaj, 26. oktobra. „Wienerzeitung“ objavlja naredbo trgovinskega ministerstva, s katero se obrtni nadzornik za brodarstvo obrt na notranjih vodah v celem veljavnostnem okrožji postave in s sedežem na Dunaji imenuje.

Dunaj, 26. oktobra. Princ Ferdinand Koburški je iz Monakovega došel ter izstopil v Koburški palači. Kakor pravijo, odpeljal se bo jutri v Ebenthal, kjer bo ostal dva dni, potem se bo pa v Sofijo povrnil.

Budimpešta, 26. oktobra. V spodnji zbornici je Iranyi vložil predlog, da se domobranski minister Fejervary zatoži; predlog bo utemeljeval dne 6. novembra.

Madrid, 25. oktobra. Nadvojvoda Albrecht se je danes popoldne pripeljal ter so ga z vojaškimi častmi sprejeli.

Najhujše bolečine provzročujejo bolezni v mehurju in nikjer ni zdravlilstvo tako slabotno nasproti bolezni, kakor ravno tu.

Dognano in z mnogimi spričevali potrjeno je, da Warnerjev „Safe Cure“ pri takih boleznih jako lajša ali celo ozdravlja.

Dobiva se v deželni lekarni pri „Mariji pomagaj!“, kakor tudi v vseh ostalih ljubljanskih lekarnah. (1)

Listnica opravištva:

G. X. Y. v J.: Poglejte napis! Ali se ni popolno ustreglo Vaši želji, dasi je bilo zahtevanje, kakor vidite, nepotrebno? Čemu tolika očitavanja? Kje imate krivdo iskati? Tukaj gotovo ne. Sicer se je pa Vaša zadeva na dotični kraj naznanila.

Umrli so:

23. oktobra. Marija Dolinar, delavčeva hči, 1 leto, Cesta v mestni log 4, katar v črevesu.

24. oktobra. Marija Snaj, delavčeva hči, 17 let, Kurja vas 16, jetika.

25. oktobra. Antonija Sporer, krčmarica, 46 let, Žabjek 6, pljučnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		738.7	7.2	sl. vzh.	oblačno	3-20
2. u. pop.		737.6	10.4	sl. svzh.	„	dež
9. u. zveč.		738.3	9.8	sl. zapad	dež	

Srednja temperatura 9.1° za 0-3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

26. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 40 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	85 „ 80 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 55 „
Akcije avstr.-ogorske banke	919 „ — „
Kreditne akcije	314 „ 10 „
London	119 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 47 „
Cesarski cekini	5 „ 67 „
Nemške marke	58 „ 35 „

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s PICCOLIJEVO „ESENCO ZA ŽELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam.

Varstvena znamka.

Posilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIJEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzioliu v Rudolfovcem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroskem, Štajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (11)

I. kočevska domača obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

priporoča se za točno izvrševanje lepo in okusno rezljanih

okvirjev

za fotografije in podobe

v katerihkoli velikostih.

(1)

Pečarnica

FRANA JEUNIKARJA

v Ljubljani, Tržaška cesta št. 29

izdeluje

mnogovrstne zelene, rujave in bele

in (7-2)

druge glinaste izdelke
po najnižjih cenah.

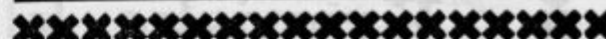
izdelovatelj
cerkvene posode itd.

Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (21)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.

Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

Anton Krejči,

klobučar in krznar

8 Kongresni trg v Ljubljani Kongresni trg 8
priporoča prečast duhovščini in sl. občinstvu svojo največjo zalogo najfinjših

klobukov in čepic

za gospode in dečke po izvanredno nizkih cenah.

Posebno velika zaloga vsakovrstne (13-8)

kožuhovine,

najfinjši kožuhovinasti plašči in muhi za gospé, mestni in potovalni plašči.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

I. Bendiks iz Št. Valentina na Spodnjem Avstrijskem ima izključno pravico v Avstro-Ogerski za izdelovanje c. kra. priv. nepremočljive

hranilne masti za usnje

katere vspehi so potrjeni s stotinami spričeval. Cene: cela škatlja 1 gld., $\frac{1}{2}$ škatlje 50 kr., $\frac{1}{4}$ škatlje 25 kr., $\frac{1}{8}$ škatlje 12 $\frac{1}{2}$ kr.

Za likanje usnja priporoča ravno kar patentovano

hranilno tinkturo za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalec rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Svarimo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer še ni založb. (30-24)

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice števil. 10,

blizjalo tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovjših načrtih pravlično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe, in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in steer pomladi in pred Vsemi svetimi.

Še posebej opozarja na krasen, od kajnah-talskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

katerega prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna (13-13)

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

Kranjske klobase

pristno domač izdelek iz svinjskega svežega mesa velike komad 20 kr., manjše komad 10 kr., pečenice (Bratwürstchen) komad 10 kr.; pečenka v pečici (Jungfernbraten) kilo 1 gld.

Domače dobro prekajeno

suho meso

s kožo kilo 90 kr., brez kože kilo 72 kr.

Vsako sredo in soboto sveže krvave, jetrne in riževce klobase.

Vnanja naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju.

V mnogobrojna naročila se priporoča spoštovanjem

BARBARA KOPAČ, mesarica,

(4-4)

v Ljubljani, sv. Petra nabrežje števil. 47.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstara in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41-39)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

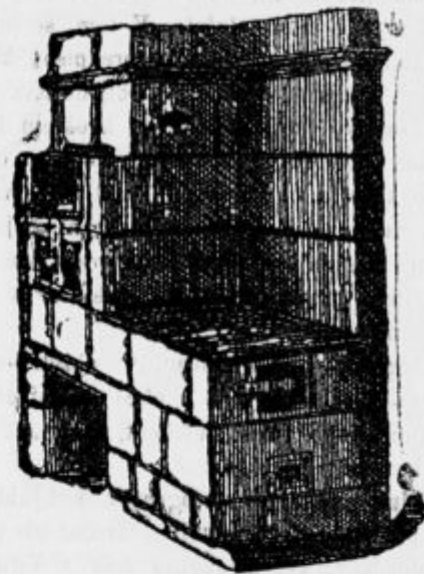
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(46)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmitrom sveži dovski mavec (Lengsfelder Gyps) za gnojenje polja.

Kranjske klobase

pristno domač izdelek iz svinjskega svežega mesa velike komad 20 kr., manjše komad 10 kr., pečenice (Bratwürstchen) komad 10 kr.; pečenka v pečici (Jungfernbraten) kilo 1 gld.

Domače dobro prekajeno

suho meso

s kožo kilo 90 kr., brez kože kilo 72 kr.

Vsako sredo in soboto sveže krvave, jetrne in riževce klobase.

Vnanja naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju.

V mnogobrojna naročila se priporoča spoštovanjem

BARBARA KOPAČ, mesarica,

(4-4)

v Ljubljani, sv. Petra nabrežje števil. 47.

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(37)

Slovenske
narodne pesmi
za glasovir in spev harmonizovane.

Izdaja
LUDOVİK KUBA — Podjebrady
na Češkem.

Osem snopičev po . . . — 32 kr.
Eden snopič s pošto . . . — 40 " "
Cela zbirka s pošto . . . 3-20 "

Zbirka se more v vsaki bukvarni, posebno pa pri izdajatelju naročiti.

Opazka. Pesmi je izdajatelj največ na svojem potovanju po Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem leta 1888 in 1889 nabral. Dosedaj izdani snopiči obsegajo

63 pesmi.

Skoraj vsaka pesem ima dva arangementa: a) za spev in b) za glasovir*; oba sta samostalna. Na ta način obsega zbirka že 102 arangementa. Tekst je v celoti priobčen.

(5-4)

Za glasovir vsaka.

Prodaja cerkvenega vina
v Št. Petru pri Mariboru.

Dne **28. oktobra** se bo okrog 40 štertinov letošnjega pridelka dobre vrste v polovičarskih posodah z železnimi obroči v Št. Petru proti gotovemu plačilu prodalo. Tudi je še dobrih namiznih vin v zalogi.

Marko Glaser,
č. kanonik.

(2-2)

Pozor!

Za baš izišli Janežič-Bartel-ov
„**Deutsch-slov. Handwörterbuch**“
priredil sem lične, trpežne
platnice v pol-šagrinu
komad za 50 kr. S pošto 10 kr. več.
Z vezanjem vred 80 kr.

Janez Bonač,
knjigovez.

(4)

SUKNO

pošilja proti gotovini ali povzetju po čudovito nizkih cenah, in sicer:

le dobre kakovosti:

3-10 m. blaga za opravo	boljšega	gld. 4-80
3-10 " " "	finega	" 6-80
3-10 " " "	najfinejšega	" 10-50
2-10 " " za suknje		" 16-50
2-10 " " "	finega	" 5-60
2-10 " " "		" 12-16

tovarniška zaloga sukna
E. Flusser v Brnu,
(20-8) Dominikanski trg 8.
Obrazci gratis in franko. Neugajajoče vzamem nazaj.

„AVSTRIJA“
vzajemno zavarovalno društvo na človeško življenje
(ustanovljena l. 1860.)

Ravnateljstvo: na Dunaji, I., Schottenring št. 8, v lastni hiši.

Zavaruje na človeško življenje v vseh kombinacijah po najnižjih tarifah.

Take kombinacije so:

1. Zavarovana svota izplača se po smrti zavarovanečevi, kadarkoli se ta pripeti. Za vojake tudi, ko bi v vojski padli.
2. Zavarovana svota izplača se po smrti zavarovanečevi, ali pa popred njemu samemu, kadar doseže določeno starost.
3. Zavarovana svota izplača se po smrti prvo umrlega na preživečega. — (Nasprotno zavarovanje med zakonskimi.)
4. Zavarovana svota izplača se, kadar zavarovaneec določeno starost doseže, njemu samemu, po njegovi smrti pa še enkrat njegovim dedičem.
5. Zavarovana svota izplača se dedičem zavarovaneca, ako pred 60. letom umrje, ako pa doživi 60. leto, izplačuje se mu do smrti **vsako leto 10%** zavarovane svote kot **letno pokojnino**; njegovim dedičem pa še ostalo svoto, ako je zavarovaneec popred umrl, predno je celo zavarovano svoto kot letno pokojnino prejel.
6. Zavarovana svota izplača se otroku, kadar določeno starost doseže, ako bi pa otrok popred umrl, povrne se vplačana premija z 5% obrestnimi obresti.
7. Zavarovana svota izplača se otroku za doto, kadar določeno starost doseže, ne da bi bil še kdo zavezan premijo plačevati, ako bi plačnik premije popred umrl. Vplačane premije povrnejo se, ako otrok pred določeno starostjo umrje.
8. Razun navedenih kombinacij sprejema „Avstrija“ še zavarovanje pokojnin in rent.

L. 1888. izplačala je „Avstrija“	gld. 376.234-14
Za svojega obstanka (l. 1860.) pa je izplačala	" 6.660.000
Društvene rezerve znašajo koncem l. 1888.	" 2.587.984-51
Društveno premoženje koncem l. 1888.	" 2.633.242-38

Ponudbe za zavarovanja sprejema, pojasnila, preglede in tarife brezplačno daje
Nadzorništvo „AVSTRIJE“ v Ljubljani:
Ignacij Valentinčič.
Pisarna: Sv. Petra cesta št. 73 (nova).

(3-2)

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Nova ameriška
zobna glicerín-crème
(preskušena od zdravstvene oblasti)

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,
c. kr. dvorni zalagatelj
na **DUNAJI.**

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.
V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodji, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju.
(52-11)

Št. 17.058.

Razglas
mladeničem, ki stopajo v vojaško dōbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabora, ki bode 1890. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tu prebivajoči mladeniči, kateri so bili rojeni 1869., 1868. in 1867. leta, se morajo zglasti v zapisanje tekom meseca **novembra letos** pri tem uradu.
2. Mladeniči, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, naj seboj prinesó dokazila o starosti in pristojnosti.
3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasti stariši, varuhi ali pooblaščenici.
4. Oni, ki si mislijo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 novega vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali v mesecih **januariji in februarji 1890. leta** podpisanemu uradu, ali pa **naj-pozneje na dan glavnega nabora** naborni komisiji izročiti z listinami previdene prošnje.
5. Oni, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglastitve izročiti z **listinami previdene prošnje**. V takim slučaju je moči tudi istočasno zglastiti in dokazati pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona povedanih ugodnosti.
6. Dolžnost zglastitve imajo tudi sinovi vojaških oseb, biva-jočih v dejanski službi in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojnega pomorstva) in so še stavodolžni.
7. **Kdor zanemari dolžnost zglastitve**, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti izvirajoče mu iz vojnega zakona. Stavljeneec, kateri spusti propisano zglastitev, ko mu ni branila nikaka njemu nepremagljiva ovira, zakrivi se prestopka in zapade globi od 5 do 100 gld. denarjev.

Magistrat deželnega stalnega mesta Ljubljane

Nagrobne križe
lepo in bogato s pravim zlatom pozlačene
s kammom in brez istega
po najnižjih cenah in v velikem izboru
priporoča

Andr. Druškovič,
trgovec z železino v Ljubljani,
Mestni trg št. 10.

Na željo pošljejo se ilustrirani
ceniki.

(4-3)

Najboljše
brnsko blago
prodaja po tovarniških cenah
zaloge tovarne
Siegel - Imhof
v Brnu.

Za eno elegantno
jesensko ali zimsko
moško opravo
zadostuje 1 kupon, 3-10 m
dolg, to je 4 dunajske ratle.
1 kupon stane
gld. 4-80 od navadne
gld. 7-75 od fine
gld. 10-50 od najtineje
gld. 12-40 od izborno fine

PRISTNE OVČJE VOLNE.

Dalje se morejo v največji
izbiri dobiti: svilu, pretkano
sukno, blago za gornje suk-
nje, palmston in boy za
zimsko suknje, surovo suknjo
za lovec in gospodarje, pe-
ruviene in tosking za su-
lonske oprave, suknjo za
ženske obleke itd., itd.

Za dobro blago in
točno dopošiljatev se
jamči.

Uzorec zastoni in
franko. (15-12)

FR. CASERMAN,
izdelovalec obleke za gospode,
Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice
(nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta
in dežele v

izdelovanje obleke
po najnovšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo
**bogato zalogo raznovrstnega doma-
čega in inozemskega blaga.**

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izde-
lovanje **talarjev in razne obleke.**

Vzorci so franko na vaspošlac

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Na ga dneva, da bi ne prejeli pisanih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jeva trditi je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radaekyplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Gradci (na Štajerskem) Vendolin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje. imajo izvrsten vpeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko zlatenice, bljuvanje, glavoból, kré v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold, 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Schupmarke

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite!

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v skatljah á 21 kr.; jeden zavoj s 6 skatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in praščev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurnih na nogah, izvlnjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabih. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa. Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani
zraven rotovža (55)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izviševanje vseh v

čevljarsko obrt

vštevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči. Istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarski majster,

(23) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Kavarna „Austria“

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta št. 34 v Ljubljani
(poleg mesarskega mosta) (22)

priporoča se sl. občinstvu z mesta in dežele v mnogobrojni obisk. Postraže svojim gostom z vedno svežo kavo in drugimi okrepcujočimi pijačami ter ima na razpolago slovenskih in nemških časopisov veliko število.

„AZIENDA“

avstro-francosko zavarovalno društvo zoper elementarne škode in nezgode na Dunaji.

Glavni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradci.

P. n.

Usojamo se naznanjati, da smo zvezo z našim glavnim zastopnikom gospodom Josipom Prosen-em vsled sklenjenih transakcij prijaznim potom izrušili ter poslovanje glavnemu zastopniku c. kr. priv. zavarovalnega društva „Avstrijski Phönix“ gospodu Josipu Perhauc-u izročili.

Vsa vplačila naj se kakor do sedaj pri zastopu v Šelenburgovih ulicah št. 3 odrajtujejo in ravno tu bodo se dajala radovoljno vsa na zavarovanja sloneča pojasnila.

Z odličnim spoštovanjem

Glavni zastop v Gradci za Štajersko, Koroško in Kranjsko

„AZIENDE“

avstro-francoskega zavarovalnega društva zoper elementarne škode in nezgode.

Ces. kralj. priv. zavarovalno društvo

„Avstrijski Phönix“ na Dunaji.

Ces. kralj. priv. zavarovalno društvo

„Avstrijski Phönix“ za življenje na Dunaji.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradci.

P. n.

Usojamo se naznanjati, da smo izvršenje onih pri izvanrednem zborovanji naših delničarjev in delničarjev „AZIENDE“, avstro-francoskega zavarovalnega društva zoper elementarne škode in nezgode, sklenjene transakcije v Ljubljani glavni zastop osnovali in našim glavnim zastopnikom gospoda Josipa Perhauc-a imenovali.

Pisarna nahaja se v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 3, kjer se bodo vsa vplačila odrajtovala, zavarovalne ponudbe vsprejemale in na zavarovanja sloneča pojasnila radovoljno dajala.

Z odličnim spoštovanjem

Generalni zastop v Gradci za Štajersko, Koroško in Kranjsko
c. kr. priv. zavarovalnega društva

„Avstrijski Phönix“ na Dunaji in „Avstrijski Phönix“ za življenje na Dunaji.

Pojasnilo.

Tem potom javljam, da sem zvezo z „AZIENDE“ vsled sklenjenih transakcij resnično po prijaznosti razrušil, ter prosim v imenovani zavod oziroma v „Feniksa“ nemejeno tisto zaupanje staviti, katero zasluži in katero je p. n. občinstvo imelo za časa mojega poslovanja.

Z odličnim spoštovanjem

(2-2)

Jos. Prosenec.

Ljubljana, dne 23. oktobra 1889.